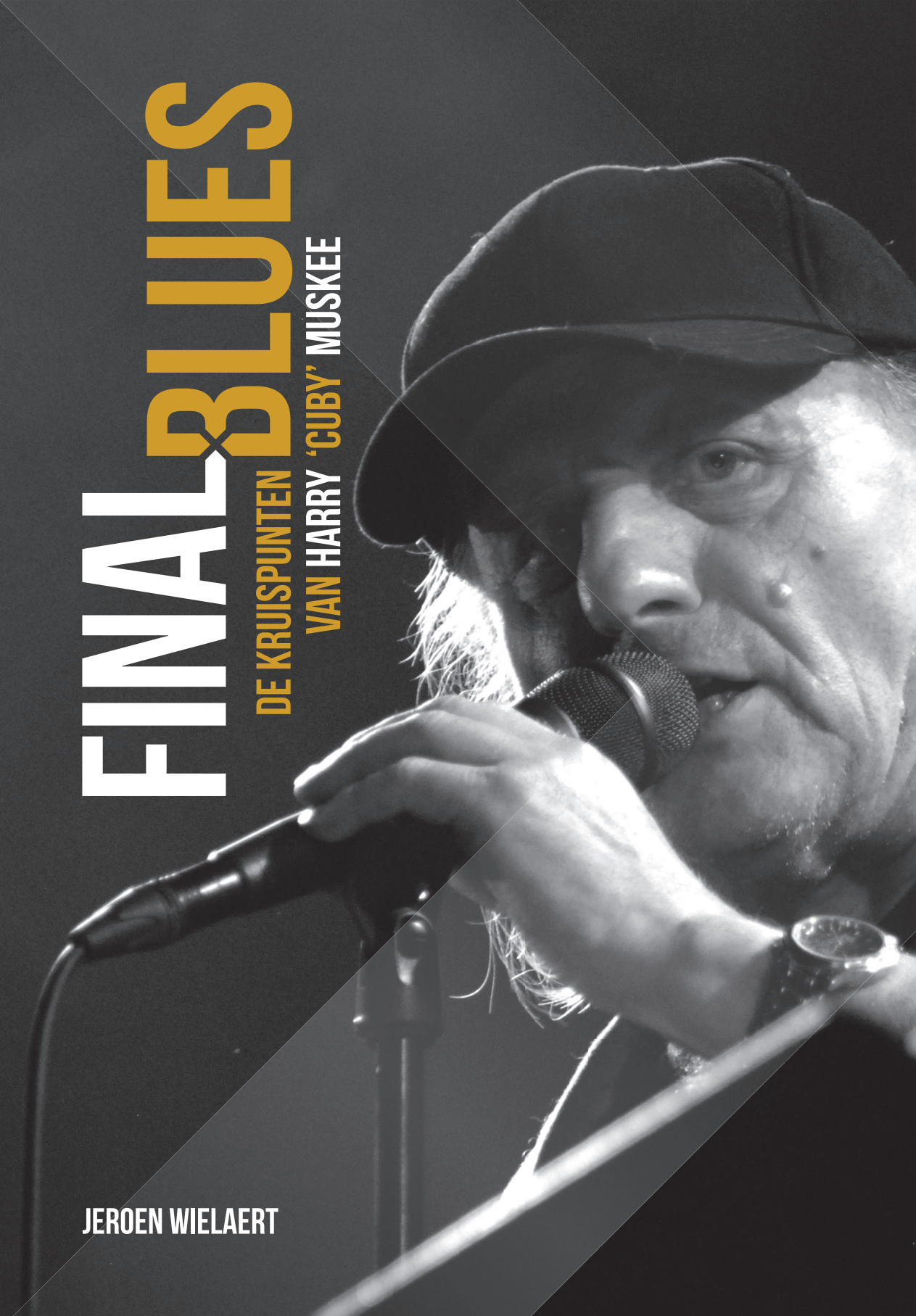

FINAL BLUES

DE KRUISPUNTEN

VAN HARRY 'CUBY' MUSKEE

JEROEN WIELAERT

Final Blues

FINAL BLUES

De kruispunten van Harry 'Cuby' Muskee

Jeroen Welaert

COOL IS THE RULE

© 2022, Uitgeverij Koninklijke Van Gorcum BV, Postbus 43, 9400 AA Assen.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 h Auteurswet dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprerecht (www.reprerecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet) kan men zich wenden tot Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-pro.nl).

NUR 661

ISBN 978 90 232 5910 7

1 druk, 2022

Ofschoon iedere poging is ondernomen volgens de auteurswet rechthebbenden van het in dit boek opgenomen illustratiemateriaal te traceren, is dit in enkele gevallen niet mogelijk gebleken. In het onderhavige geval verzoekt de uitgever rechthebbenden contact met hem op te nemen.

Uitgave: Uitgeverij Koninklijke Van Gorcum, Assen
Grafische verzorging en omslag: Luciën Wink
Foto omslag: Jeroen Wielaert
Tekstredactie: Natasja Suselbeek
Register: Marita Weener
Druk: Drukkerij Van Gorcum, Meppel

INHOUD

Voorwoord 11

De Drentse plantage 15

1. De duivel van Assen 16
 2. Het witte, blauwe en rode dorp 18
 3. Een kleine Philips 24
 4. Van krant naar band 31
 5. Een stel viezeriken 36
 6. Van Il Giardino naar Il Gatto Gallo 42
 7. Vallen en opstaan 45
 8. Het heil van Grolloo 52
 9. Herman Brood, aangenaam 60
 10. Unter die Bogen, Alexis en Van 64
 11. De man die niet afgaf 70
 12. Bloemenblues 75
 13. Kuipje en andere stormen 81
 14. Het raam van zijn ogen 86
 15. De Praagse winter 89
 16. De Zwolse connectie 93
 17. Warschau, Windsor, Wezup 97
- In beeld 104

Laagveen 123

- 18. Einde verhaal 124
- 19. De grote depressie 129
- 20. Chaos en orde 138
- 21. Douwien en Mus 142
- 22. Aan de wortels 146
- 23. De blues in huis 153
 - In beeld 158

DE OOGST 173

- 24. De legende herleeft 174
- 25. De boerderij en het hotel 183
- 26. Het laatste geheim 189
- 27. Het geloof 194
- 28. Bijzondere projecten 198
- 29. Blue Curaçao 202
- 30. Ridder Harry 208
- 31. Zijn eigen man 210
- 32. Eelco's blues 215
- 33. Walking the dog 221
- 34. Blues for Coral Estate 224
- 35. Cats lost 229
 - In beeld 234

FINAL BLUES 243

- 36. Ofschied 244
- 37. The legacy 252
- 38. Dogs found 258
- 39. Omkijken in barre tijden 261
 - In beeld 294

- Dank 305
- Bronnen 307
- Discografie 309
- Register 325

Voor Harry

*Boek
vol herinneringen
van een Asser jongen.
Zoekt het geluk.
De rug naar
het Tranendal,
vóór zich
de rest van de wereld
vol ballast van de blues*

*Jaren van de Boerderij
Grolloo
als magisch centrum
bakermat van blues
klaagzang in het Engels
made in Drenthe*

*even als een kroegentocht
vol overmaat en maten
moeite & mazzel
liefjes
en de ware liefde*

*dwars door donker Drenthe
de Drentsche Aa,
Drenthes Mississippi,
als eeuwige stroom van de muziek
thans
een mythe
live en op cd
borstbeeld van Grolloo
boegbeeld van Drenthe
geprijsd, geridderd
en geprezen*

*de hemel in
van de Galerij der Grote Drenten*

*The Legend
als Drents Erfgoed
te boek*

*Harry,
Keep the blues alive and kicking!
Amen is nog niet in zicht...*

Relus ter Beek (oud-commissaris van de Koningin te Drenthe)

VOORWOORD

DE VREUGDE VAN DE BLUES

De muziek was van zwarte Amerikanen en werd in Europa populair gemaakt door blanke vertolkers: de blues. 1962 was een sleuteljaar. In Londen bedacht Brian Jones de naam The Rolling Stones voor een groep met twee voormalige schoolvrienden: Mick Jagger en Keith Richards. Ze baseerden hun vroege repertoire op de muziek van grote voorbeelden uit de VS. Dat was ook de muziek waar een broeierige jongen uit Assen fanatiek mee bezig was: Harry Muskee. Hij kende een razend talentvolle gitarist: Eelco Gelling. In Assen richtten zij in 1963 samen Cuby and the Blizzards op. Hun platen en optredens werden onderdeel van de jongerenrevolte die op uitbreken stond, het opstandige decennium de sixties.

Halverwege de jaren zeventig klonk de blues volop in mijn Utrechtse studentenkamers. Zij kwam van langspeelplaten van John Lee Hooker, John Mayall and the Bluesbreakers, Rory Gallagher, Eric Clapton en The Rolling Stones. In dit internationale gezelschap bleef die ene Nederlandse groep moeiteloos overeind: Cuby + Blizzards. De band bestond niet meer, op de televisie hadden we een paar jaar eerder nog het roemruchte afscheidsconcert gezien. De muziek bleef, met het verlangen om ze nog eens te zien spelen. Ik was simpelweg net een paar jaar te jong geweest om ze in hun ruige topjaren te zien optreden, sterker: om ze méé te maken. Met mijn vrienden deelde ik de nostalgie naar een tijd die we net gemist hadden.

Blues for the sixties.

Gelukkig waren de platen er nog. Sterke platen van de man en de groep die juist door hun tumultueuze einde extra legendarisch waren geworden. Het sentiment was in elk geval levend gebleven: het C + B-gevoel.

In het voorjaar van 1979 kwam ik op een late zaterdagmiddag terecht in Spoorzicht, het Asser café van de ouders van Herman Brood. Ik had de voetbalwedstrijd ACV-DOVO gezien in de zaterdagse competitie, die ik als student-verslaggever versloeg voor dagblad Trouw, en was met een stel spelers meegegaan voor een stevige nadronk.

Ineens stond er een forse man in een verfromfaaide regenjas naast me. Ik herkende hem met een schok: Harry Muskee. Cuby! De echte! Eindelijk zag ik hem in levenden lijve. We raakten

in vriendelijk gesprek met veel kleintjes pils. Tot halverwege de avond hebben we zo staan praten, voornamelijk over voetbal.

Ik wist dat één onderwerp taboe was: Cuby + Blizzards. Die tijd had wonden geslagen en die waren nog niet geheeld. In de jaren daarna bleef het contact. Dat was handig toen ik eenmaal in Hilversum was gaan werken, eerst bij Veronica en later bij de NOS. Er was steeds wel weer een gelegenheid voor een Muskee-interview: een jubileumconcert, de heroprichting van de groep, een tentoonstelling in de boerderij in Grolloo.

Ik was erbij in de zomer van 1996 toen Cuby + Blizzards voor het eerst opnieuw begon, in de Muzeval in Emmen. Heel verheugend, goed voor dat oude gevoel. Ik maakte er een reportage over voor het NOS Radio 1 Journaal. Daarna bleef ik hun concerten bezoeken, *just for fun*, als ze in de buurt van Utrecht waren. Ze speelden sterker dan ooit; muzikaler in hun eigen muziek, gedisciplineerder, levenswijzer en nog vol speelsheid.

In de nazomer van 2002 kreeg ik een telefoontje van Albert Haar, vriend en belangenpartner van Harry: of ik ervoor voelde om een biografie te schrijven. Twee eerdere pogingen waren gestrand, het moest er eindelijk een keer van komen. Harry had mijn biografie over het Chelsea Hotel in New York gelezen en gezegd: 'Jeroen moet het doen!'

Ik kreeg een dag bedenktijd. Het duurde een seconde. Het werd een prachtige, dierbare tijd. Steeds weer naar Rolde op en neer, urenlang praten en rijden en wandelen door het Drentse land en de bossen. *Harry's Ground*. Het contact was altijd aimabel, óók als we door de herinnering aan de duistere tijden van toen trokken. Tot op Curaçao toe. Zonder restricties, zonder verdoezeling. Het was zoals het was. Een sterk golvend verhaal van een gecompliceerde man, een iconische Drent, zijn bands en hun tijd. Nóg zei hij niet alles. De herinneringen waren soms meer thematisch dan chronologisch.

De blues was een grote vreugde. Vooral toen *De Missie* tijdens de Boekenweek van 2006 in de Melkweg in Amsterdam door Matthijs van Nieuwkerk werd ingehuldigd als beste Nederlandse popboek van na de oorlog. Een verrassende, verheugende bekroning voor een diep doorleefd verhaal.

Het was nog niet af. Harry en de groep gingen verder, niet zonder blues in hun eigen leven. Er kwam een documentaire, een ambassadeurschap, een omstreden Gouden Harp. Met Daniël Lohues werd gewerkt aan een nieuwe plaat: *Cats Lost*. De biografie van Cuby + Blizzards was toe aan uitbreiding, op een voortdurende missie. Terug dus naar Rolde om met Harry te spreken. Het was als vanouds... warm.

In augustus 2008 verscheen de tweede editie van *De Missie*.

Cats Lost kwam uit in 2009 met een fraaie hoesfoto van Anton Corbijn. Hij toont Harry schuin vanachter, zijn gezicht verhuld onder een capuchon, onderdeel van de kleding waarin hij de Drentse natuur in bleef gaan. Het werd een groot succes. Er kwamen teksten voor een vervolg: *Dogs Found*. Die plaat is er niet gekomen. In 2011 werd Harry getroffen door de ziekte die hem sloopte. Op het bluesfestival *Groeten uit Grolloo* was Cuby + Blizzards de afsluiter, op zaterdag 11 juni. Het was het allerlaatste optreden van de groep. Harry Muskee overleed op maandag 26 september.

Het is sindsdien niet stil geworden. In 2016 herdacht het Drents Museum Harry Muskee met de expositie *Window of my Eyes* die wegens groot succes werd verlengd. In het C+B Museum in Grolloo hielden opeenvolgende tentoonstellingen het ergoed levend. Er ver-

schenen nieuwe boeken. Diverse tributebands maakten mooie cd's. Tien jaar na Harry's dood verscheen een nieuwe documentaire en werd in Assen een aan hem gewijde muziektheatervoorstelling opgevoerd.

Zelf wilde ik *De Missie* al langer uitbreiden en afronden met alles wat er sinds 2008 is gebeurd. Ik las de boeken die sindsdien zijn geschreven. In indringende gesprekken met nabestaanden werden nog meer lagen en ontwikkelingen duidelijk en facetten nader uitgediept. Daarmee ontstond een breder beeld van zon- en schaduwzijden, waarin Harry Muskee overeind blijft als een unieke man en kunstenaar, met het plezier en de pijn van een opeenvolging van Blizzards.

Dit is Final Blues.

Jeroen Wielert

DE DRENTSE PLANTAGE

CUBY & THE BLIZZARDS, GEFOTOGRAFEERD OP 28 MEI 1967
BIJ DANCING WELGELEGEN IN OOSTERHESSELERBRUG
(FOTO JOHAN ELSMA).

1. DE DUIVEL VAN ASSEN

Er stond vreemd bezoek voor de deur in Tutwiler. De vrouw schrok even van de blanke man die zich zomaar bij haar schamele huis had vervoegd. Ze was zwaar, had een grote boezem en een tanig, gerimpeld gezicht met grijzend krulhaar. De man was breed, gedrongen en had een markante, gegroefde kop, met de gelaatstreken van een norse plattelander en een trotse Romeinse keizer tegelijk, zoals je die op verweerde bustes ziet, met een groot voorhoofd, een forse kin en prominente, dikke lippen. Hij kwam van ver, voelde zich behoorlijk verlegen.

Om de vrouw direct gerust te stellen vertelde hij haar vriendelijk het doel van zijn komst. 'Sorry ma'am. Ik ben een beetje verdwaald. Ik ben op zoek naar het graf van Sonny Boy Williamson II, Rice Miller, weet u wel.'

Harry Muskee was helemaal uit Assen, Drenthe, overgekomen en stond nu hier, in Tutwiler, Mississippi, om te informeren naar de locatie van het graf van een oude bluesmuzikant.

Tutwiler ligt op de rechteroever van de machtige rivier, even ten zuiden van Clarksdale, broedplaats van de blues. Mannen als John Lee Hooker, Muddy Waters en Ike Turner kwamen daarvandaan. De man wiens graf Muskee zocht, was een fenomeen, een icoon uit het grootboek van de muziek van de duivel die hier, in deze karige streken, een hoogst vruchtbare voedingsbodem had gevonden. Hij was als Rice Miller geboren in 1899, in Glendora, Mississippi. In een loopbaan van dik veertig jaar had hij met zijn mondharmonica onvergankelijke nummers gemaakt, die tot in de verste uithoeken van de wereld waren beluisterd en inspiratie hadden geboden aan witte blueszangers. Tot in Grolloo toe, een boerendorp niet ver van Assen.

'Het is bij de kerk daar,' zei de Afro-Amerikaanse. Ze gebaarde naar een weg met een paar schamele huizen verderop. Er stonden scheve, verweerde palen in de bermen te kreunen, met elektriciteitsdraden die loom wiegelden in de wind.

De kerk stond verlaten en zielloos aan de rand van het dorp. Het was nog even zoeken, vooral omdat Muskee en zijn gezelschap zich eerst verkeken op het groezelige bosje achter in het veld. Dat kon geen graf zijn, vooral niet het graf van een bluesgigant. Daar zou je je toch een rustplaats met meer weelde bij voorstellen.

De steen lag in een greppel tussen een paar armzalige boompjes, als een stuk wegwerpuin in het gras. Williamson overleed op 25 mei 1965 in Helena, Arkansas, 66 jaar oud. Op de verweerde steen stond alleen zijn naam.

Zo'n dertig jaar voor dit bezoek waren anonieme fans ergens langs een spoorlijn in Drenthe met een kwast bezig geweest. Op een boerenmuur kalkten ze een paar onvergankelijke initialen met een plusteken ertussen: C AND THE B.

Zo eerden zij een groep jongens uit de provincie die de blues had geïntroduceerd in Nederland, een kleine natie aan de Noordzee: Cuby + Blizzards. Ze hadden dat vol vuur gedaan, met veel en vet volume en daarmee de passie gewekt bij een grote massa jongeren in het hele land. Er was een verschil met The Rolling Stones, die Londense sterren. De Blizzards kwamen van eigen bodem. Het waren doodgewone jongens. Niet van die stadse blagen, maar simpele gasten die goed raad wisten met die Amerikaanse muziek.

Het rare was dat Muskee daar, in het diepe Zuiden van de Verenigde Staten, aan de wortels stond van zijn eigen levenswerk, lang nadat de eerste Blizzards waren uiteengevallen. Hij nam die kennis mee toen hij opnieuw begon met de band, ouder, wijzer.

Het paste bij het grondprincipe. Zo voelde het, het was mooi om ernaar te werken en te leven: *Cool is the rule*.

▲ MARISKA COCK (LINKS).

▲ CAFÉ-ELFTAL UIT ZUIDLAREN. RECHTS STAAND JAN MENNEGA (OUD-SPELER ACV, FC GRONINGEN), NAAST HEM RUDY LEUKFELDT EN JOHAN DERKSEN. RECHTSONDER HARRY MUSKEE.

▲ V.L.N.R. ERWIN JAVA, ROY KUSCHEL, HARRY MUSKEE, HANNES LANGKAMP EN GINO JANSEN (FOTO RUDY LEUKFELDT).

▲ KAZ.

▲ DOUWINA OOSTERHOF (FOTO RUDY LEUKFELDT).

▲ HARRY MUSKEE IN THEATER DE KOLK (FOTO RUDY LEUKFELDT).

Nog blijft de uitbreng van het laatste project onduidelijk. Desgevraagd per mail antwoordde Daniël: 'Of *Dogs Found* er ooit komt, weet niemand.'

39. OMKIJKEN IN BARRE TIJDEN

Uit China kwam begin 2020 het coronavirus dat de wereld stillegde. Ook de culturele sector werd zwaar getroffen. Er ontstond wereldwijd een bizarre stemming. Reeds bestaande complottheorieën werden extra aangezet; de maatschappij raakte sterk verdeeld door discussies over lockdowns, mondkapjes, anderhalve meters, boosters.

Woke, woede, wappies, waanzin.

Dit alles was nog maar nauwelijks geluwd, of eind februari 2022 begon de brute oorlog in Oekraïne.

In die drukkende sfeer van opeenvolgende crises maakte ik de rondgang onder intimi en oud-leden van de Blizzards. Daarmee verdiepte zich het beeld van Harry Muskee, de mens, de zanger en de muzikant. Verhalen van weemoed en wrevel, lachen, liefde en spijt. Er was veel meer te zeggen dan er al gezegd was. Ook over die twee oude helden.

ERIC CLAPTON EN VAN MORRISON

In groeiende frustratie over de beperkende regeringsmaatregelen tegen corona vonden Van Morrison en Eric Clapton elkaar in de loop van 2020 in zware lockdownblues. Ze waren allebei 75 en kwaad dat hen het optreden onmogelijk werd gemaakt. Clapton vreesde voor de ondergang van livemuziek. Morrison schold de Britse regering uit voor 'fascist bullies' en schreef een aantal lockdown-protestsongs. De opbrengst ging naar een speciaal fonds voor gedupeerde muzikanten, het *Lockdown Financial Hardship Fund*.

Morrison schreef de tekst en Clapton de muziek voor hun lied *Stand and Deliver*.

Stand and deliver

You let 'em put the fear on you

Stand and deliver

But not a word you heard was true

But if there's nothing you can say